

други подобни юначества по-нататък въ по-голям размър. Всички въ България знаяха твърдѣ добръ, че турцитѣ още отъ есенъта 1875 г. се снабдяваха съ оржия, за да се нахвърлятъ, щомъ се даде знакъ, противъ обезоръженитѣ българи. Намѣренията имъ не бѣха тайна за никого, защото сами тѣ явно разказваха, че се готвѣли да изколятъ *гяуритѣ* българи, да изнасятъ женитѣ и дѣщеритѣ имъ и да разграбятъ или разрушатъ съвършено селата имъ. Турскитѣ власти въ провинцията, както и самото централно правителство въ Цариградъ бѣха твърдѣ добръ увѣдомени за всичко това, но си правѣха углушки. По тоя начинъ турцитѣ устройваха хладнокръвно кървавото си възстание, чаеши знака. При всичко това, за да си приготвятъ прѣдварително една система на защита и за да възбудятъ фанатизма на мусулманското народонаселение, тѣ умишлено раздаваха слуха, че българитѣ се въоръжавали противъ турцитѣ.

Лъжливитѣ рапортьори турски говориха за грамадни военни български приготовления, за складове на пушки, за припаси, за мунции. Що станаха, обаче, тия военни приготовления? Турското правителство направи съ тѣхъ голѣмъ шумъ, но не можа никога да ги покаже. Нѣма съмнѣние, че турскитѣ свирѣпства не би никога достигнали до известната сега на всички грамадность, ако българитѣ — на които е строго запрѣтено да носятъ оржие, до като турцитѣ могатъ всѣкога да се въоръжаватъ отъ глава до пети — имаха складове отъ оржия и мунции; тѣ щѣха да се защитятъ поне до нѣкъдѣ.

Каза се още, че, понеже намѣренията на българитѣ, веднажъ ужъ възстанали, били да избиятъ всички турци, то тия послѣднитѣ били се, казватъ, намѣрили за това въ случай на законна защита, когато извършили известнитѣ кланета, грабежи, подпалвания и оскърбления. Но, най-напрѣдъ, въ едно общество повечко или по-малко наредено човѣкъ отговаря за дѣлата си, а не и за намѣренията си. Забѣлжителното, обаче, въ тоя случай, е, че тия намѣрения на българитѣ сж чиста измислица отъ първоначинателитѣ на свирѣпствата, извършени отъ башибозуцитѣ и редовнитѣ турски войници.

Но има и друго; дори и да се прѣдположи, — да допустнемъ за минута невъзможното — че у българитѣ имало таквизъ намѣрения, каквито имъ приписватъ турцитѣ и тѣхнитѣ адвокати, тѣзи намѣрения въ всѣки случай не ги е знаало мусулманското население, когато то, въоръжено по заповѣдъ отъ самото пра-